

Marie Cécile Thijs zet het leven stil

Wonderschone portretfoto's maakt ze, Marie Cécile Thijs. Niet alleen van mensen. Dieren, bloemen en voedsel weet ze eveneens op verrassende, maar vooral geheel eigen wijze vast te leggen. Zodat de toeschouwer zich omdraait om nog eens te kijken. In Museum aan Het Vrijthof is voor het eerst een groot overzicht van haar werk te zien. De fotograaf is opgegroeid in Limburg. "Dat maakt het exposeren in Maastricht voor mij extra speciaal. Een van mijn eerste series, over de processie, maakte ik op een steenworp afstand van het museum." Tijdens de expositie vindt ook de TEFAF plaats. "Echt een heel bijzonder evenement", vindt Thijs, "als twintiger vergaapte ik mij al aan de beurs en die is sindsdien alleen maar groter geworden."

TEKST: SANDRA VAN BERKUM

Marie Cécile Thijs houdt van de Gouden Eeuw en is daar al heel lang mee bezig. Dat valt onmiddellijk op wanneer je haar oeuvre bekijkt. In het lichtgebruik en het kleurenpalet klinkt de zeventiende eeuw door. Tegelijkertijd is haar werk onmiskenbaar hedendaags en draagt het haar uiterst herkenbare handschrift. Thijs maakt gebruik van moderne technieken om met museumstukken een nieuwe setting te creëren. Een van haar bekendste beeldmerken is een plooi kraag uit die tijd. Een pronkstuk, gemaakt van maar liefst negentien meter linnenbatist dat met onvoorstelbaar fijne plooi-tjes aan een boord is genaaid. Thijs portretteert kinderen en katten met de kraag.

Het delicate, zeldzame stuk is eigendom van het Rijksmuseum Amsterdam. Thijs kwam de kraag op het spoor. Maar hij mocht natuurlijk niet worden uitgeleend, ook niet zonder handschoenen worden vastgehouden, laat staan gedragen worden om de hals. Ze bedacht een manier om er mee te kunnen werken. Namelijk hem los fotograferen en daarna digitaal verwerken op haar modellen. Ze kreeg toestemming van het museum om de kraag in het gekoelde depot te fotograferen. Zo ontstond de serie 'White Collar'. Een aantal foto's uit deze serie is opgenomen in de collectie van het Rijksmuseum Amsterdam.

Humaan

Dieren lijken opvallend op hun gemak voor de lens van Thijs. Alsof de camera niet voor ze bestaat. Tot haar fraaiste werk behoort de serie Horses. Ook de indrukwekkende foto van Olympiër Salinero kreeg een plek in de Rijksmuseumcollectie. De paarden raken de kijker. Met hun blik, de houding van hun hoofd. Ze worden humaan. Het beeld van het crèmekleurige paard met de blauwe ogen is een waar gevoelsportret.

links

Marie Cécile Thijs, 'Horse with the Blue Eyes', 2013.

onder

Marie Cécile Thijs, 'Cat with White Collar V', 2014.

Het 'alwetende' oog onder de rossige pluk haar ontroert. Het kostte Thijs twee jaar om dit bijzondere paard te vinden omdat het van eigenaar bleek te zijn gewisseld. Het ontstond van het portret 'Angel Boy with Dog' uit de serie 'Human

Dieren lijken opvallend op hun gemak voor de lens van Thijs.

vorige pagina

links

Marie Cécile Thijs, 'Angel Boy with Dog', 2009.

rechts

Marie Cécile Thijs, 'Cook Adriaan van Raab van Canstein & Daughter Johanna', 2010.

onder

Marie Cécile Thijs, 'Tulip and two Blue Vases', 2015.

Angels' had in dit opzicht ook de nodige voeten in de aarde. De hond had ze al een tijdlang in het vizier: een dog die altijd voor het garagebedrijf bij haar in de straat lag. "Een grote, afschrikwekkende, bijna mythische verschijning," vertelt Thijs. Dat vond het vijfjarige jongetje dat met hem op de foto zou gaan, ook. Hij schrok enorm toen hij de grote hond zag en maakte rechtsomkeert. "Begrappelijk," vindt Thijs, "al had het dier een heel zachtvaardig karakter." Het plan werd afgeblazen. Toen de jongen een jaar later wél durfde, was de oude dog overleden. Uiteindelijk kwam er een ander opmerkelijk tweetal op haar pad: een tenger jongetje met een stoere hond. Op de foto lijken de rollen echter omgedraaid: de hond laat zich gedwee vasthouden door zijn fiere baasje.

Recalcitrant

De wijze waarop Marie Cécile Thijs mensen fotografeert is vaak gewaagd, op het uitdagende af. De serie 'White Collar' bevat een foto van – zoals de fotograaf het zelf noemt – 'een stille schreeuw' van een recalcitrant jongetje, evenals een portret van een meisje dat venijnig haar tong uitsteekt. Als Thijs het fotografeert, wordt het aantrekkelijk. Ze durft het aan om mensen van achteren te portretteren. Kwetsbaar, terwijl ze een advocatenpruik opzetten of onbereikbaar met een bolhoed op. Verstild is haar serie fotoportretten van de jonge

advocate die zich opmaakt voor een zitting. Je ziet haar veranderen. Van een nonchalant geklede vrouw met losse haren in een zakelijke raadvrouw in toga. De serie heet dan ook 'Metamorfose'. Een aansprekend portret is dat van Adriaan van Raab van Canstein, de 'Hollandse kok in Frankrijk', ofwel: Le Hollandais. Tijdens haar vooronderzoek had Thijs op de website van zijn restaurant gelezen dat hij het een eer vond om samen met zijn dochter te koken. Toen ze vervolgens met hem telefoneerde, bleek dochter Johanna pas vier jaar oud te zijn. Ze vroeg hen allebei naar de studio te komen. Thijs plaatste het duo bij een tafel, Johanna staand op een stoel. Vader en dochter kijken de toeschouwer heel serieus aan. Alsof ze zeggen willen: 'Het is toch heel normaal dat ik met een vergiet in mijn handen wordt geportretteerd?' en 'Waarom is het zo gek dat ik op een stoel sta?' De foto is gemaakt voor de serie 'Cooks', die een jaar lang elke week werd gepubliceerd in het Financiële Dagblad. Thijs fotografeerde Nederlandse chef-koks. Iedere foto verbeeldt een kleine scène rondom de kok. Het resultaat is een serie eigenzinnige portretten: aards, vol humor en ontroerend.

Voor hetzelfde magazine neemt ze voedsel onder de loep. Dat doet ze met de nodige humor – opspringende garnalen uit de soep, een toren van brokken witte chocolade en cacaoboten, 'exploderende' wijn in een blender – maar ook met verwondering. Thijs zegt daarover: "Ik behandel het voedsel alsof ik het voor de allereerste keer zie. De natuur is zo volmaakt, eigenlijk een wonder. Ik voel me bijna verplicht om daar iets moois van te maken. Voor mij en ook voor de kijker is het een hernieuwde kennismaking met de wonderbaarlijke texturen, vormen en kleuren van ingrediënten als caramel, rode biet, kool, kikkererwten, olijven en asperges."

Spel met heden en verleden

Haar portretten bevatten vaak nóg een dimensie. Die van het surrealisme. Dat kikkererwten uit de lucht vallen, zou natuurlijk best kunnen maar is niet heel waarschijnlijk, een kat met een kraag ook niet en garnalen springen in de regel niet meer uit de soep. Maar door de schoonheid en de vanzelfsprekendheid van het beeld zou je het bijna gaan geloven. "Die spanning en het vinden van een balans daarin, boeit mij," zegt Thijs.

Ze laat objecten zweven. "Een experiment met de zwaartekracht," noemt ze het, "maar ook met de tijd. Ik speel met heden en verleden." In de serie stillevens die ze samenstelde met objecten uit de collectie van Museum aan het Vrijthof in Maastricht stapt ze als het ware door de eeuwen heen. Oogstrelend is het stilleven met de blauw-witte zeventiende-eeuwse flacons van Chinees Kangxi porselein. Thijs laat een witte tulp van

Als Thijs het fotografeert, wordt het aantrekkelijk.

de ene naar de andere flacon 'duiken', waardoor er een verbinding tussen de objecten ontstaat. Ook fotografeerde ze een teer samenspel tussen een Belgische karaf, een roemer van groen glas en een zilveren zakhorloge. Conservator Linda Eversteijn is blij met de fotoportretten van deze 'fraaie, gave stukken' uit de collectie. Vooral het zakhorloge uit 1786 verdient het volgens haar om gezien te worden. Het is een ambachtswerkje uit Londen dat in de zeventiende en achttiende eeuw een belangrijk centrum van horlogemakers was. Het uurwerk heeft aan de voorzijde een gemailleerde voorstelling van een liefdespaar in een idyllisch landschap. Eversteijn vertelt: "Zakhorloges waren in die tijd erg populair in Nederland. Als dame droeg je een dergelijk horloge aan een taillehaak of aan een dun kettinkje dat werd bevestigd aan een ketting om het middel." Thijs laat het zakhorloge net boven het tafelblad zweven. In haar foto is dat ook volstrekt normaal!

Hier wordt gewerkt

Het grote atelier in een voormalig Rotterdams schoolgebouw oogt strak en sober. Hier wordt gewerkt. Door de hoge ramen valt het noorderlicht naar binnen. De plek heeft iets van een Wunderkammer. Wanneer je rondloopt, kom je opeens elementen uit de portretten tegen, de bolspiegel en de Chesterfieldbank, een verenkraag. Aan het plafond engelenvleugels voor een van de 'Human Angels' en tussen de boeken in de kast een kroontje uit de reeks 'Majestic'.

Thijs vertelt altijd op zoek te zijn naar interessante voorwerpen. Die worden opgeborgen in haar rekvisietenkamertje. Daar liggen ze te 'wachten' totdat ze een rol krijgen in een van haar werken. Op dat moment worden ze tot leven gewekt – en gezien. Het is er stil. Er hangt een sfeer van concentratie. Maar ook van mysterie.

Hebben er echt paarden, honden, katten en kippen in dit atelier geposeerd? Op welke manier realiseert ze de belichting? Hoe laat ze een horloge zweven? En die kikkererwtten?

Marie Cécile Thijs tovert in haar portretten.

boven
Marie Cécile Thijs, 'Tulips in Vase', 2010.

MEER WETEN

Bezoeken

'Lust for Light'
Museum aan het Vrijthof
Maastricht
01-03 t/m 31-05
www.museumaanhetvrijthof.nl

Contact

Galerie Eduard Planting
Amsterdam
www.eduardplanting.com

Art 22 Gallery Brussel
www.art22.gallery